

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

Mr Gaston CRAEN. — De Presidents-verkiezing in de Vereenigde Staten van Amerika.
RECHTSPRAAK.
Hof van Beroep Brussel, 9e Kamer. 8 Febr. 1933. — *Erfdiensbaardheid van uitweg.* — Art. 545 S. W. — Art. 88, Landelijk Wetboek.
Vrederecht Herzele. — 21 Dec. 1932. — *Erfdiensbaardheden.* — *Private Gemeentewegen.*
Vrederecht Antwerpen, 2e Canton. — 1 Dec. 1932. — *Huwelijksrecht.* — *Wederzijdsche plichten en rechten der echtgenooten.* — *Feitelijke scheiding.*

Vrederecht Berchem. — 27 Dec. '32. — *Wet van 20 Juli 33.* — Art. 214 B.
BESTUURLIJKE RECHTSPRAAK.
Vernietiging eener beslissing der Commissie van Openbaren Onderstand.
NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK.
Rechtbank van Arnhem. — 10 Nov. 1932. — *Belgisch-Nederlandsch verdrag van 28 Maart 1885.*
DE TAALREGELING IN GERECHTSZAKEN.
BIBLIOGRAPHIE.
UIT DE PERS.

De Presidents-Verkiezing in de Vereenigde Staten van Amerika

In een vorige bijdrage had ik het genoegen de lezers van dit blad in te lichten over het ontstaan, de ontwikkeling en de beteekenis van het partijwezen in de Vereenigde Staten van Amerika. In dit aanvullend opstel wil ik thans verzoeken in breede lijnen aan te toonen hoe de toekomstige President van dit ontzaglijk gemeenebest als kandidaat aangesteld, en hoe hij verkozen wordt..

Het is inderdaad een pakkend schouwspel van ditbij na te gaan hoe om de vier jaar, gedurende meer dan zes maanden, een miljoenen-massa bewogen en bewerkt wordt en zich inspannt om den man van haar keus als kandidaat voor het Presidentschap en dan als President er door te halen. De belangen die op het spel staan zijn zoo ontzettend groot, dat de politieke partijen er niet tegen opzien om miljoenen dollar uit te geven om bij middel van vergaderingen, optochten, dagbladen, brochuren, trakten, radio en kinema hun kandidaat te doen verkiezen. Deze verbluffende uiting van democratische machtsontplooiing, innig verbonden met corruptie en machtsmisbruik, staat in schrille, ironische tegenstelling met het opzet van de vroege Vaders der Republiek, toen zij de Grondwet, het heilig boek van den Amerikaanschen burger, uitbouwden tot hooger heil van de natie. Hun inzicht was namelijk, den President zoo ver als mogelijk van de passies der massa weg te houden. Te dien einde voorzagen zij dat de President zou verkozen worden in tweeden graad door een klein lichaam van kiezers, aangesteld door de legislatuur van elk der 48 Staten, zooals destijds de heerscher van het Heilig Roomsche Rijk door keurvorsten benoemd werd. Zij droomden van een stille, waardige proceduur, maar hun grootsch opzet werd verijdeld door de ontwikkeling der politieke partijen. De Presidentsverkiezing in de Vereenigde Staten illustreert op pakkende wijze, hoe in het publieke recht, de omstandigheden en de historische ontwikkeling een feitelijken toestand kunnen in het leven roepen, onafhankelijk van de geschreven wet en somtijds in tegenstrijd met deze.

Alvorens de techniek van de presidentskeuze uiteen te zetten, is het dan ook noodig vooreerst de aandacht te wijden aan deze buitenwettelijke organisaties, gekend onder de benaming van « Nationale Conventies », die voor doel hebben de kandidaten aan te duiden voor dewelke de presidentiële kiezers moreel gehouden zijn te kiezen. Deze Nationale Conventies van elk der politieke partijen, die om de heerschappij strijden, zijn dus nergens in de wet voorzien. Het is een gewoonte die kracht van wet verkregen heeft. Hoe deze gewoonte ontstaan is zoo me te ver voeren en valt buiten het kader van deze bijdrage.

I. — DE AANSTELLING DER KANDIDATEN.

Men mag niet uit het oog verliezen dat de Vereenigde Staten een conferentie vormen van 48 staten, die elk hun eigen uitvoerende, wetgevende en rechterlijke soevereiniteit hebben voor zaken van locale beteekenis.

Alhoewel de Nationale Conventie in theorie een vertegenwoordigende vergadering uitmaakt, staat het aantal afgevaardigden per Staat niet in verhouding tot de partijsterkte in dien betreffenden Staat. Elke partij regelt eigenmachtig de wijze van samenstelling. De Democraten bepalen gewoonlijk de afgevaardigden per Staat in verhouding tot het aantal volksvertegenwoordigers en senators waarover de Staat in het Congres, d.i. Kamer en Senaat te zamen, beschikt. De Republikeinen zijn voorzichtiger en stellen de afgevaardiging per Staat gewoonlijk vast, volgens het aantal Republikeinsche stemmen die in den betreffenden Staat uitgebracht werden bij de vorige verkiezing.

Hoe nu die afgevaardigden in den schoot van elken Staat aangesteld worden, is weerom een regeling die van Staat tot Staat, van partij tot partij, en in den tijd verschilt. Sommige staten hebben desbetreffend, wettelijke voorschriften getroffen, anderen weer niet. In feite is er dus een algemeene verwarring.

Wat er ook van zij, de Nationale Conventie van elk der groote partijen telt zoowat duizend of meer afgevaardigden. Deze komt bijeen, gewoonlijk in de maand Juni de presidentsverkiezing voorafgaande, in een plaats door den partijraad te bepalen.

Het doel van de Conventie is drievoudig : 1) het formuleert de partijprincipen, die naargelang de omstandigheden verschillen kunnen zooals ik in mijn eerste bijdrage heb aange-toond, tot een partij-platform ; 2) het stelt de kandidaten voor President- en Onder-Presidentschap aan ; 3) het benoemt een nieuwen partijraad gelast met het voeren van de verkiezingskampanje en met het bestuur van de partij voor de volgende vier jaren.

De Nationale Conventie is niet alleen een van de meest typische uitingen van het Amerikaansche openbaar leven, doch ook een spectaculaire aantrekkelijkheid van zeldzame verscheidenheid. In een reusachtige zaal bevatten de een duizental afgevaardigden elk geschaard rond de vlag van zijn Staat, en soms tien tot twintig duizend kijklustigen, worden de kandidaten geprezen en bestreden, temidden de klankorgie van fanfares en het gewimpel van standaarden, bannieren en emblemen van alle vorm en kleur. Eindelijk, de derde of de vierde dag van de zitting, wordt gestemd en de gelukige overwinnaar tot officieelen kandidaat van de partij uitgeroepen. Aldus is de eerste faze

403
van den strijd ten einde en kan de werkelijke verkiezingsveldtocht voor het presidentschap aangevat worden tusschen de verschillende partijen.

II. — DE PRESIDENTSVERKIEZING.

De hooger aangegeven politieke bedrijvigheid is dus volledig vreemd aan de Grondwet. Dit document bevat eenvoudig enkele bedingen betreffende de verkiezingen van President en Onder-President. In de eerste plaats beveelt de Grondwet een systeem van onrechtstreekse verkiezing : beiden zullen verkozen worden niet door de stemgerechtigde burgers zelf, doch door « electors » of kiezers in den tweeden graad. Elke Staat wordt een aantal « electors » toegezegd, gelijk aan het aantal volksvertegenwoordigers en senatoren waarop de Staat recht heeft in het Congres. In de tweede plaats voorziet de Grondwet dat de « electors » van elken Staat zullen aangesteld worden op de wijze door elken Staat daartoe bepaald. De partij-organisatie in elken Staat bereidt dan een lijst van « electors » voor ; gekozen tusschen die burgers die zich voor de partij verdienstelijk hebben gemaakt gewoonlijk door het vrijwillig afdragen van soms zeer belangrijke sommen voor het verkiezingsfonds. Op den dag der verkiezing, den eersten Dinsdag van November moet de stemgerechtigde burger zijn stem uitbrengen op een der voorgedragen « electors »lijsten, waarvan de namen, onder dien van den kandidaat van de partij, op den stembrief voorkomen. De kiezer stemt dus niet rechtstreeks voor President. In elken Staat krijgt de partij, die de eenvoudige meerderheid op haar kandidaten vereenigt, het gansche aantal electorale stemmen toegezegd waarop de Staat recht heeft. Voor gansch de confederatie zijn er 531 electorale stemmen.

404

Den eersten Woensdag van Januari, volgend op de verkiezing, worden de « electors » die in November gekozen werden, in de hoofdplaats van hun respectievelijke Staten te zamen geroepen om hun stem uit te brengen op een der kandidaten voor het presidentschap. In theorie is de « electoral » volledig vrij om zijn stem te geven aan den kandidaat dien hij verkiest, alhoewel hij als toekomstige stemmer voor een bepaalden kandidaat door de gewone kiezers gekozen werd. Er is dus geen sprake van een imperatief mandaat. In feite echter zou geen « elector » het aandurven het vertrouwen te beschamen dat de partij in hem gesteld heeft toen hij als « elector » voor die bepaalde partij aangeduid werd. Aldus werd het beraadslagend, rechterlijk, partijloos systeem, dat door de grondleggers der Constitutie uitgedacht werd, heelemaal te niet gedaan door de politieke gewoonte.

Zoodra de stemmen van de « electors » in elken Staat uitgebracht zijn, wordt het resultaat doorgezonden naar het Huis der Volksvertegenwoordigers. Onder voorzitterschap van den voorzitter van den Senaat, wordt daar op den eersten Woensdag van Februari volgend op de algemeene verkiezing, de officieele telling der stemmen der « electors » van al de Staten gehouden en den uitslag der presidentsverkiezing officieel bekend gemaakt. Dit is natuurlijk een zuivere formaliteit, vermits de uitslag altijd reeds vanaf November geweten is. Nochtans, grondwettelijk gesproken, is er tot heden toe nog geen nieuwe President der Vereenigde Staten van Amerika verkozen ; dit zal slechts den eersten Woensdag van Februari een wettelijk, een voldongen feit zijn.

Gaston CRAEN.
New-York.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9° KAMER. — 8 FEBRUARI 1933.

Voorzitter : M. de Lichtervelde.
Raadsheeren : MM. Dujardin en Boucquey
Adv. Gen. : M. Wouters.
Pleiters : Mters Heetveld en De Winde.

ERFDIENSTBAARHEID VAN UITWEG. ART. 545 S. W. — ART. 88 VAN HET LANDELIJK WETBOEK.

Degene die een afsluiting, opgericht op een uitweg leidende naar zijn land door den eigenaar van het terrein waarover den uitweg loopt, eigenmachtig wegneemt, valt onder de toepassing van art. 545 S. W. Hij kan ter zijner ontlasting art. 88 8° in fine van het landelijk wetboek, in zooverre dit van straf vrijstelt degene die een afsluiting die een openbare weg onbruikbaar maakt verniet, niet inroepen.

O. M. t/ M. en Q.

Beticht van, te Overysse, kanten van El-sene, op 13 Augustus 1931, als daders of mededaders, vernieling van afsluiting ten nadeele van Van Craenenbroeck, Ferdinand ;
Gehoord het verslag gedaan door den Heer Voorzitter ;
Gehoord de burgerlijke partij in hare midde-

len ontwikkeld door Meester De Winde, advocaat ;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch ;

Gehoord de betichten in hunne verdediging, voorgedragen door Meester Heetveld, advocaat ;

Gezien hunne besluitselen ;

Aangezien de beroepen regelmatig zijn ;

Aangezien de feiten, ten laste der betichten door den eersten rechter vastgesteld, bewezen zijn gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan ;

Aangezien artikel 88-8° van het landelijk wetboek het geval voorziet van den voorbijganger, die om zijnen doorgang vrij te maken, de afsluiting van eenen akker wegneemt, feit dat echter niet strafbaar is indien de rechter beslist dat de openbare weg onbruikbaar was ;

Dat het buiten twijfel is dat betichten niet hebben gehandeld in de omstandigheden door dit artikel voorzien, makende afbraak eener afsluiting, niet langs een openbaren weg, maar langs een uitweg die naar hun land leidt en handelende, niet met het doel hunnen weg te kunnen voortzetten, maar alleenlijk om een einde te stellen aan eene gedeeltelijke belemmering hunner uitbating ;

Aangezien deze feiten vallen onder toepassing van artikel 545 van het strafwetboek ;

Aangezien de straf door den eersten rechter toegepast billijk is,

En betreffende de vraag der burgerlijke partij ;

Aangezien uit de bestanddeelen van het bundel blijkt dat de bestaande afsluiting betrek-

kelijk welnig werd beschadigd en niet is moeten vervangen worden; dat er slechts geringe schade aan gewassen heeft bestaan, dat diensvolgens de schadevergoeding door den eersten rechter toegekend overdreven is en dient verminderd te worden in de mate hierna bepaald;

Om deze beweegredenen:

Het Hof ontvangt de beroepen en rechtdoen de ten gronde:

I. op den eisch van het Openbaar Ministerie: Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald;

Bevestigt het bestreden vonnis en verwijst de betichten tot de kosten van het beroep;

II. Op de vraag der burgerlijke partij:

Doet het vonnis a quo te niet enkel in zover het de toegekende schadevergoeding bepaalt op twaalf honderd frank;

Wijzigende desaanstaande:

Veroordeelt betichten solidair te betalen aan de burgerlijke partij de som van vier honderd frank;

Bekrachtigt voor het overige het eerste vonnis en verwijst de betichten solidair tot de beroepskosten gedaan door genoemde partij.

VREDEGERECHT HERZELE

21 DECEMBER 1932.

Vrederechter: Mr. De L'Arbre.
Pl.: Mrs. Van Driessche en Vandermeeren.

ERFDIENSTBAARHEDEN. — PRIVATE GEMEENTEWEGEN.

Een aanpalende eigenaar kan, in princip, dienstbaarheden uitoefenen, namelijk het recht van lossen, op een wegetje dat op den atlas der buurtwegen niet ingeschreven is en dus begrepen is in den privaten eigendom der gemeente en uitmaakt wat men noemt « aïssance communale »;

Echter het bloot feit van aanpalende eigenaar te zijn schept geen recht van erfdienstbaarheid in voordeel der aanpalende perceelen, zelfs niet op den openbaren weg, nog veel min op een privaten landelijken weg;

Het verwerven van een dienstbaarheid tot uitbating van een aanpalend perceel op deze private wegen, wordt beheerscht, zoowel tegenover de gemeente als tegenover een privaten persoon, door het gemeene recht 't zij door art. 682-690 en volgende Burg. Wetboek;

Het recht van doorgang van af de inwoners op deze private gemeentewegen, en het recht van lossen ter uitbating van een erf, zijn gansch verschillende rechten; dit recht van doorgang, ten behoeve der inwoners, behelst in zich zelf niet het recht van, bij middel dier landelijke wegetjes, een niet-ingesloten erf uit te baten.

Daghuyt t/ Van den Hende.

Gezien de inleidende dagvaardingen...

Voorstelling der zaak.

I. Aangezien beide dagvaardingen strekken, in hoofdzaak, tot het hooren zeggen voor recht, dat de verweerder, zonder recht noch titel, voor het uitbaten van zijn eigendom, gebruik maakt van een strook grond die eigendom is der aanleggers;

Aangezien de beide gedingen samenhangend zijn en dienen geslecht door een zelfde vonnis;

Aangezien partijen het eens zijn: 1) dat den eigendom des verweerders Goens niet ingesloten is, daar hij ten Noorden paalt aan eene groote publieke baan, 2) dat geen dienstbaarheid van lossen, bij overeenkomst, verworven werd op den eigendom der aanleggers Daghuys en Vandenhende, 3) in bijkomende orde dat de strook gronds, waarover Goens wil lossen, niet ingeschreven staat op den atlas der buurtwegen, en ook niet als wegetje vermeld wordt op het kadaster;

Aangezien eindelijk partijen niet gewagen van een gemeenschapsweg (chemin de deserte);

II. Aangezien de verweerder Goens redeneert als volgt: ten Zuiden van mijn perceel gronds loopt er een baantje, den steenweg van de wijk « Eiland » te Haeltert verbindende met het wegetje n° 105, leidende naar den steenweg n° 9; dat wegetje werd nooit door de aanleggers bewerkt, sedert meer dan dertig jaren wordt het gebruikt door de inwoners van Haeltert en is gemeenen eigendom der bevolking geworden;

Aangezien de verweerder daarom in hoofdzaak vraagt: 1) de eisch (verbod van lossen tegen hem gedaan) ongegrond te hooren verklaren, 2) zijn tegeneisch (dat de aanleggers zouden verplicht worden den doorgang, door hen belemmerd, te herstellen) te hooren inwilligen; in ondergeschikte orde verzoekt de verweerder toegelaten te worden tot de bewijsovervoering, bij alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, dat het baantje sedert meer dan dertig jaar bestaat en gebruikt is geweest door de bevolking; desnoods vraagt hij een bezoek ter plaatse;

III. Aangezien de aanleggers aanstippen dat

de verweerder, eenzijdig gedagvaard als private persoon, anderzijds verdedigingsmiddel aanwendt als lid eener rechterlijke gemeenschap: gemeente; dat de ontvankelijkheid zulker verdediging en van zulken tegeneisch te betwijfelen is;

A. Ontvankelijkheid der hoofdzakelijke stellingen van den verweerder.

Aangezien in acht dient genomen dat in werkelijkheid, de verweerder aanspraak maakt, niet op een recht van gewonnen doorgang voor al de bewoners en ook voor hem, maar wel op een losweg dienstig voor zijn erf (een erfdienstbaarheid van een heerschend erf op lijdend erf); dat het enkel als middel tot verdediging is, alsook om zijn tegeneisch te staven, dat verweerder gewaagt van een recht verworven door al de inwoners der gemeente;

Aangezien de persoon, die een recht tot lossen aanvraagt voor zijn erf, ongetwijfeld handelt als private persoon; dat de verweerder Goens zich verweert en eenen tegeneisch indient, in dezelfde hoedanigheid als deze waarin hij gedagvaard werd om te hooren vonnissen dat de los hem ontzegd wordt;

Aangezien desvolgens de opwerping van niet-ontvankelijkheid, door de aanleggers gedaan, ongegrond is en de verdediging en de eisch van Goens, beperkt gelijk ze hier beschreven werden, ontvankelijk zijn;

B. Ten gronde:

a) Geding betreffende den losweg: Aangezien, in princip, een aanpalende, gelijk de verweerder is, dienstbaarheden, en namelijk het recht van lossen, kan uitoefenen op het wegetje hierboven beschreven, hetzij dat het toebehoort aan een privaten persoon, hetzij dat het begrepen is in den privaten eigendom der gemeente, gelijk het zoude zijn voor het wegetje dat op den atlas niet ingeschreven is en uitmaakt wat men noemt « aïssance communale »; Baudry Lacantinerie Précis de droit civil édit. 1882, t. I. bl. 844; Pand. Belges v° « Action possessoire » n° 654, verzendende naar n° 383 en volgende, v° « Chemin communal et rural » n° 2 en 3;

Aangezien de strunkelsteen voor de partij Goens hierin bestaat: het verkrijgen van een losweg, om zijn eigendom uit te baten, wordt beheerscht, zoowel tegenover eene gemeente, als tegenover een privaten persoon, door het gewoon recht, 't zij door de art. 682 en 690 van het burgerlijk wetboek;

Aangezien, volgens deze artikelen, Goens in zijne verdediging en in zijn tegeneisch zich enkel mag steunen, hetzij op de ingeslotenheid van zijn erf, hetzij op een overeenkomst met de tegenwoordige of vroegere eigenaars van het erf dat met de erfdienstbaarheid zoude moeten belast zijn (pand, belges, verbo « Servitudes continues et discontinues », n° 69 en 70, vergelijk burg. rechtbank Kortrijk, 20 Maart 1924, Journal des juges de paix, 1924, bl. 382); dat ieder dezer voorwaarden, noodig opdat Goens in zijn verdediging of in zijn tegeneisch zoude slagen, terzake ontbreken, gelijk in den beginne van huidig vonnis werd vastgesteld;

Aangezien het verzoek des verweerders, van te mogen bewijzen, dat de bewoners van Haeltert, sedert meer dan dertig jaar over het baantje gaan, niet ontvankelijk is, vermits dat feit, zelfs ware het bewezen, niet beslissend zoude zijn voor de stelling van den verweerder, ook tegeneischer: het recht van doorgang voor al de inwoners, en het recht van lossen ter uitbating van een erf, zijn immers gansch verschillende rechten dat het bezoek ter plaats ook niets in deze zaak zoude kunnen bijbrengen;

Aangezien het bloot feit van aanpalende te zijn, zelfs van een openbaren weg, geen recht van erfdienstbaarheid doet toekennen (pand. belges, verbo « Riverains » n° 7), maar dat bijzonder dient opgemerkt, dat de landelijke wegetjes de private eigendom zijn der gemeente, en dat voor wat de vraagstukken van verjaring betreft, deze dienen behandeld volgens het gewoon burgerlijk recht (pand. belges, verbo « Chemin communal et rural » n° 14, Hof van verbreking, 17 Februari 1871, Pas. I. bl. 91);

Aangezien, indien het aangenomen ware, quod non, dat door het bloot feit van aanpalende eigenaar te zijn van een wegetje de gemeente toebehoorende (enkele veronderstelling), de aanpalende eigenaar, ten bate van zijn erf, automatisch recht heeft op de dienstbaarheden, noodig om zijn landelijk erf uit te baten, — dan nog moet in huidige zaak ingezien worden, dat de dienstbaarheid van lossen, door Goens aangevraagd, reeds bestaat op een groote baan, palende ten Noorden van zijn land, dat diensvolgens de noodzakelijkheid van het wegetje te gebruiken, ten dienste van het erf van Goens, niet kan ingeroepen worden;

b) Recht der inwoners van Haeltert:

Aangezien de bewering van Goens, dat al de bewoners van Haeltert, waarbij Goens gerekend wordt, recht van gewonnen doorgang hebben op het kwestieuze wegetje, of zelfs een eigendomsrecht, sui juris, geen verdediging uitmaakt, of geen ontvankelijke tegeneisch is;

a) de aanvraag van het recht der bewoners van Haeltert, indien Goens ze mag doen, ac-

tionne ut solus, is geen verdediging voor Goens, want het recht der bewoners behelst in zich zelf het recht niet voor Goens om, bij middel van het wegetje, zijn niet ingesloten erf uit te baten;

b) die aanvraag is geen ontvankelijke tegeneisch, omdat zij geen rechtstreekse verdediging is, en daarbij van aard is de beslissing van het geding door de aanleggers ingespannen, zeer te vertragen, terwijl het geding der aanleggers in staat is geslecht te worden (pand. belges, verbo « Reconduction » n° 35-4-5 — n° 71 en volgende);

C. Schadevergoeding aangevraagd door aanlegger Daghuys:

Aangezien de opgegevene schade niet hooger blijkt te zijn dan de som van vijf frank; Om deze redenen, Wij, Vrederechter des Kantons Herzele, geven aan de aanleggers akte, dat zij zonder tegenspraak de eisch schatten op meer dan 500 frank; voegen samen de gedingen nummers 2420 en 2437 der algemeene rol; vonnissende tegensprekelijk en in eersten aanleg, alle tegensrijdige of verderdragende beweegredenen verwerpende, en namelijk het verzoek van getuigenverhoor en van bezoek ter plaats, — zonder na te gaan of de inwoners van Haeltert, en desvolgens de verweerder, ja dan neen het recht hebben het kwestieuze wegetje als gewoon weg te gebruiken, of zelfs er een eigendomsrecht, sui juris op hebben — zeggen voor recht dat de verweerder, voor het uitbaten van zijn erf, geen recht van los heeft, noch op den eigendom van Philemon Daghuys (Erembodegem-Heiveld of Kreleveld, sectie B n° 1896) noch op den eigendom van Bathilde Vandenhende, weduwe François Noteliers, zelfde ligging n° 1897, 1900, 1901); verwijzen Arthur Goens tot de betaling van vijf frank en de rechterlijke interesten aan Philemon Daghuys;

Verklaren de tegeneisch in zijn geheel en zijne voorgestelde bewijsmiddelen, hic et nunc, niet ontvankelijk;

Verwijzen Arthur Goens tot de gerechtskosten der beide gedingen, samen getaxeerd op 206 fr. 70.

NOTA. — Gemeentewegen (chemins communaux), wegen ten gebuik van de gemeentenaren (chemins d'aïssance communale), landelijke wegen (chemins ruraux) zijn PRIVATE wegen, behoorende tot het privaat domein der gemeente, bij tegenstelling der buurtwegen welke behooren tot het publiek domein; beide wegen dienen tot het gebruik en de behoeften der inwoners; zij hebben echter elk een bijzondere en gansch verschillende bestemming; buurtwegen dienen tot publieke bestemming en beantwoorden aan openbare behoeften; gemeentewegen of landelijke wegen dienen tot private bestemming en private behoeften der inwoners (pand. belges, verbo « Chemin communal et rural » n° 2-3-4, verbo « Action possessoire » n° 633), Wodon « Traité de la possession », verbo 413).

Uit het privaat-rechterlijk karakter van dezen eigendom, in den persoon der gemeente, volgt dat de inwoners der gemeente op die wegen enkel een **PERSOONLIJK** recht van gebruik bezitten en hoegenaamd geen enkel zakelijk recht; dat de inwoners desvolgens geen eigendomsvorderingen noch bezitsvorderingen, ut singuli, kunnen instellen betrekkelijk eenig **ZAKELIJK** recht op die wegen; dat, verders, dit persoonlijk recht van gebruik enkel en alleen toebehoort aan de inwoners der gemeente, en deze alleen een **PERSOONLIJKE** rechtsvordering, ut singuli, vermogen in te stellen tot bescherming van hun recht van gebruik dier wegen (pand. belges, verbo « Chemin communal et rural » 10-11-12, verbo « Action possessoire » n° 386 en volgende, 654 en volgende; Wodon « Traité de la possession » n° 328-332 en volgende, 338-339).

Uit hun privaatrechterlijk karakter volgt nog, dat deze wegen niet buiten den handel staan en dus vervreemdbaar zijn; zij kunnen dus belast worden met erfdienstbaarheden, en de verwerving van dienstbaarheden op deze wegen, b.v. door verjaring, in voorstel van een aanpalend perceel, wordt volkomen beheerscht door het gemeene recht (rechtsbronnen aangehaald in het vonnis). Deze aldus verkregen zakelijke rechten zijn vatbaar voor eigendomsvorderingen en bezitsvorderingen.

G. V. D.

VREDEGERECHT VAN ANTWERPEN 2e CANTON

1 DECEMBER 1932

Vrederechter: M. Van Spilbeek.
Pl.: Mter De Baeck C. H. Mter Verheyden

HUWELIJSRECHT. — WEDERZIJDSCHE Plichten EN RECHTEN DER ECHTGENOOTEN. — FEITELIJKE SCHEIDING. — MAAT-REGEN VAN ONDERZOEK. — TOEPASSING VAN ART. 214 VAN HET B. W.

Uit de bewoordingen der wet en de bedoeling van den wetgever kan men niet afleiden dat art. 214b niet toepasselijk is ingeval van feitelijke scheiding der echtgenooten. De maatregelen van onderzoek verhinderen geenszins een spoedige proceduur en zijn soms noodzakelijk om de gegrondheid der vordering na te gaan, of te bevestigen. Een zeer geschikte maatregel van onderzoek is de persoonlijke verschijning.

Holtkotte t/ Brouwer

Overwegende dat verweerder de ontvankelijkheid van den eisch betwist uit oorzaak van niet toepasselijkheid van genoemd art. 214/b B.W. aan onderhavig geval;

Overwegende dat bedoelde wetsbeschikking aan den echtgenoot tegenover denwelken de andere zijne plichten van voorziening in de behoeften van het huishouden niet vervult, het recht erkent om bij uitsluiting van dezen de inkomsten in ontvangst te nemen in voorwaaarden door ons te bepalen;

Overwegende dat de wetgever door het in-lassen van gezegde wetsbeschikking eene familiële scheidsrechterlijke proceduur heeft willen tot stand brengen om met een minimum van pleegvormen te verhelpen aan toestanden die door het te kort aan plichtbesel vanwege een der echtelingen ten nadeele van den anderen verwekt werden;

Overwegende dat het geenszins blijkt uit de gebezigde termen, noch uit het inzicht van den wetgever dat het arbeidsveld dier proceduur dient beperkt enkel bij het geval van echtelingen die samen onder een dak verblijven en niet zou mogen uitgebreid tot dit eener feitelijke afzondering, afscheiding teweeg gebracht of uitgelokt door de onverenigbaarheid der echtelingen;

Dat de woorden « laatste echtelijke woonplaats » in dit opzicht kenschetsend zijn;

Overwegende dat evenmin kan worden afgeleid, dat in geval van feitelijke scheiding de bijzondere ingevoerde proceduur zich moet beperken bij de uitvoering van een vooraf bestaande titel;

Dat niets zulke beperkte interpretatie verrechtvaardigt;

Dat trouwens deze in strijd zou zijn met het nagestreefde doel en het inzicht van den wetgever zou tekeer gaan, vermits het gemis aan voorziening in de bestaansmiddelen van het gezin van wege een der echtgenooten in werkelijkheid de verwijdering van den andere schier noodzakelijk meesleept of meesleepen moet;

Dat de noodzakelijkheid van gebeurlijke onderzoeksmaatregelen geen hindernis kan daartellen tot het toepassen der spoedproceduur in geval van feitelijke scheiding, daar immers die noodzakelijkheid zich eveneens kan voordoen na het voorafbestaan van een titel onder meer voor wat betreft het aanwezig zijn van inkomsten, opbrengsten van den arbeid enz., de opportuniteit der delegatie en dies meer;

Overwegende dat op grond dier beschouwingen de eisch van aanlegster ontvankelijk dient verklaard;

Ten gronde;

Overwegende dat verweerder beweert dat aanlegster zelf haar man verlaten heeft zonder eenige ernstige reden daartoe te hebben en dus niet de minste aanspraak kan maken op eenige geldelijke tusschenkomst van wege haar echtgenoot;

Dat dit punt nader dient toegelicht;

Dat het geheel en al in de lijn is der nieuwe proceduur dit punt te onderzoeken door middel der persoonlijke verschijning der partijen;

Om deze redenen:

Wij Vrederechter, rechtsprekende tegensprekelijk, verklaren den eisch ontvankelijk, doch alvorens ten gronde te oordeelen bevelen aan beide partijen voor ons in persoon te verschijnen ter buitengewone zitting van Woensdag 7 December aanstaande om 11 uur; zitting welke zal gehouden worden in ons kabinet.

VREDEGERECHT BERCHEM

27 DECEMBER 1932.

Vrederechter: M. Baeten.
Pl.: Mrs. Kiebooms en Sano.

WET VAN 20 JULI 1932. — VOORAFGAANDELIJKE VEROORDEELING. — BESLAG. — TOEPASSING VAN ART. 214 B.

Na een veroordeeling tot betaling van onderstandsgeld, mag de vrederechter in geval van achterstal in de betalingen, machtiging verleenen ingevolge art. 214b om de gelden waarop reeds regelmatig beslag werd gelegd, te innen. Hij mag tevens machtiging verleenen tot het innen van huurgelden die nog moeten vervallen.

Van Rompaey t/ De Laet.

Gezien het verzoekschrift strekkende tot het ontbieden van beide partijen voor Ons Vrederechter, ten einde hen tegensprekelijk te hooren over de vraag welke het voorwerp vormt van tegenwoordig verzoekschrift en hierna te hooren zeggen dat aanlegster gemachtigd zal zijn, bij uitsluiting van haar man, de opbrengsten van het huis der gemeenschap verhuurd aan den heer Leon Mannaerts, winkelier te Wilryck, Bist n° 42, in ontvangst te nemen ten beloope van eene som van 4000 frank beschik-

baar en van een maandelijksche nog te vervallen som van 400 frank; verweerder zich te hooren veroordeelen tot de kosten des geding; —

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien aanlegster de echtgenoot is van verweerder; dat echter een geding in scheiding van lijf en goederen hangende is tusschen partijen, ingevolge hetwelk aanlegster geoorloofd werd buiten de echtelijke woonst te verblijven;

Aangezien aanlegster verder zonder tegenspraak aanhaalt: — dat bij bevel van den heer Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, zetelende in kortgeding, in dato 5 Augustus 1930, verweerder veroordeeld werd om haar een onderhoudsgeld van 600 frank per maand te betalen; — dat dit bevel bekrachtigd werd door het Hof van Beroep op 16 November 1931; — dat verweerder haar in 't geheel, van 1 September 1930 tot 2 Maart 1931, 2000 frank aan onderhoudsgeld betaald heeft; — dat aanlegster ziekelijk is, herhaaldelijk werd geopereerd en onbekwaam is door werken in haar onderhoud te voorzien; — dat ze haar intrek heeft moeten nemen bij hare dochter en bovendien nog den last en de zorg heeft van een zieken zoon, dat de man steeds de opbrengst van het huis der gemeenschap, Bist n° 42 te Wilryck, en van zijn eigen beroep heeft getrokken; — dat aanlegster op 27 Januari 1932 in handen van den huurling Leon Mannaerts liet beslag leggen; — dat aldus eene som van 4000 frank beschikbaar is en bovendien iedere maand eene som van 400 frank vervalt;

Aangezien uit deze uiteenzetting blijkt dat verweerder niet voldoet aan zijne verplichting in de behoeften van het huishouden bij te dragen volgens zijn vermogen en zijn staat; — dat hij, om aan deze verplichting niet te kort te komen, enkel voor wat zijne echtgenoot aangaat, aan deze van af 5 Augustus 1930 een onderhoudsgeld van 600 frank per maand had moeten betalen; — dat hij, sinds Augustus 1930, haar in 't geheel slechts 2000 frank aan onderhoudsgeld betaalde; — dat hij dus in de maand November 1932, ten opzichte van zijne echtgenoot alleen, reeds voor een bedrag van ongeveer (28 x 600) — 2000 = 14.800 frank te kort bleef aan bedoelde verplichting;

Aangezien de voorschriften van artikel 214 b-c-d-e-f-g en h van 't Burgerlijk Wetboek juist voor doel hebben, op snelle en eenvoudige wijze, de tekortkomingen tegen te gaan en te herstellen van den echtgenoot die niet, volgens zijn vermogen en zijn staat in de behoeften van het gezin bijdraagt, en den anderen echtgenoot, zonder het uitstel en de moeilijkheden die de gewone rechtspleging in burgerlijke zaken meesleept, die bijdrage te verzekeren; — dat Wij dus volkomen volgens de inzichten van den Wetgever zullen handelen met aanlegster de gevraagde machtiging toe te staan;

Om deze redenen:

Wij, Achiel Baeten, Vrederechter van het kanton Berchem-Antwerpen, uitspraak doende tegensprekelijk en in eersten aanleg, en bij toepassing van artikel 214b-2e lid van 't Burgerlijk Wetboek, machtigen aanlegster om, bij uitsluiting van haar man, de opbrengst van het huis der gemeenschap, gelegen te Wilryck, Bist n° 42, verhuurd aan den heer Leon Mannaerts, aldaar wonende, in ontvangst te nemen ten beloope van vier duizend frank, voor wat de op 28 November 1932 reeds vervallen huurgeden aangaat en ten beloope van vier honderd frank per maand, voor wat de sindsdien vervallen en nog te vervallen huurgelden betreft; — veroordeelen verweerder tot de kosten des geding, begroot op dertien frank, hierin niet begrepen de registratiekosten van dit vonnis; — zeggen dat dit vonnis uitvoerbaar is niettegenstaande beroep zonder borgtocht, zelfs op de minuut.

Bestuurlijke rechtspraak

AISEAU. — COMMISSIE VAN OPENBAREN ONDERSTAND. — BERAADSLAGING. — NIETIGVERKLARING.

De Commissie van Openbaren Onderstand, moet, bij het verlenen van onderstands-geld, de noodwendigheden van de behoeften afzonderlijk onderzoeken. Het opstellen van een algemeen reglement waarbij de behoeften in vaste categorieën worden ingedeeld met het oog op te verlenen steungelden, is in strijd met de bepalingen der wet van 10 Maart 1925.

Gezien het besluit dd. 16 Augustus 1932, waarbij de commissie van openbaren onderstand te Aiseau besluit, vooraleer de lijst van de te ondersteunen werklozen op te maken, de volgende regeling toe te passen: 5 frank aan het gezinshoofd, 2 fr. 50 c. aan de echtgenoot en 1 frank per kind, enz.;

Gezien het besluit dd. 26 September 1932 van den heer gouverneur van de provincie

Henegouwen, waarbij de tenuitvoerlegging van dit besluit wordt geschorst, alsmede het besluit dd. 7 October 1932 van de bestendige deputatie van den provincialen raad van Henegouwen, waarbij deze schorsing wordt behouden;

Aangezien de gronden van de schorsing den 18° October 1932 aan de commissie van openbaren onderstand te Aiseau werden medegedeeld;

Aangezien, overeenkomstig artikel 66, eerste lid, der wet van 10 Maart 1925 tot regeling van den openbaren onderstand, de commissiën van onderstand tot zending hebben de behoeften te ondersteunen; het hun overeenkomstig het tweede lid van bedoeld artikel behoort over het verlenen van de onderstandsmiddelen te beslissen en artikel 68, eerste lid, van die wet bepaalt dat de onderstand slechts aan behoeftigen mag verleend worden, met name aan personen die onbekwaam zijn om in hun onderhoud te voorzien;

Aangezien de commissie van onderstand te Aiseau, waar zij bij haar besluit van 16 April 1932 beslist een vast hulpgeld te verlenen, waarvan het bedrag te voren werd vastgesteld, zonder in elk geval den graad van behoeftigheid van den belanghebbende in aanmerking te nemen, de hoogergemelde bepalingen heeft overtreden;

Aangezien dus hoogerbedoeld besluit onwettelijk is;

Gelet op hoogergemelde bepaling alsmede op de artikelen 86 en 87 van de gemeentewet;

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Eenig artikel. Het besluit dd. 16 Augustus 1932 van de commissie van openbaren onderstand te Aiseau is nietig verklaard.

Van deze nietigverklaring moet in het register voor besluiten, op den kant van het nietigverklaard besluit, melding worden gemaakt.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 9° November 1932.

Nota. — Artikel 66 eerste lid, der wet van 10 Maart 1925, zegt: «De commissiën van onderstand hebben tot zending de behoeften te ondersteunen en den dienst der ziekenverpleging te verzekeren». In artikel 68 is de zending der commissiën van onderstand nader omschreven: de onderstandsgelden moeten verleend worden onder den vorm en in de mate die het meest bevorderlijk is om de onvermogens in staat te stellen te voorzien in den onderhoud van zijn gezin.

Hieruit blijkt duidelijk dat elk geval afzonderlijk moet onderzocht worden, om de meest geschikte manier van ondersteuning te vinden. Het is dus geheel tegen den geest en den tekst der wet dat sommige commissiën van onderstand, — en ook deze van Aiseau, — een reglement opstellen waarin het bedrag der te verlenen onderstandsgelden wordt vastgesteld volgens op voorhand bepaalde regelen.

De missing die hier begaan wordt bestaat hierin dat er geen onderscheid meer zou bestaan tusschen «toelagen» en «onderstandsgelden». Toelagen kunnen verleend worden door den Staat, de Provincie en de Gemeente, en de verdeling ervan moet wel noodzakelijk bij reglement worden vastgesteld; voor onderstandsgelden is eene vaste regeling uitgesloten.

Zie ook de Koninklijke besluiten van 5 December 1932, waarbij de reglementen der Commissiën van openbaren onderstand der gemeenten Maurage, Bray en Estimes-au-val worden nietig verklaard.

I. V.

UITGAVEN VAN HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Het Rechtskundig Weekblad dat voor doel heeft het Vlaamsch wetenschappelijk rechtsleven op alle gebied te bevorderen, is de uitgave begonnen van een reeks werken, zoowel van theoretischen als van zuiver praktischen aard, die in belangrijke mate onze Vlaamsche rechtsliteratuur zullen verrijken.

Het is de plicht van alle Vlaamsche juristen ons streven te steunen en zich al de werken, die in deze reeks zullen verschijnen, aan te schaffen.

Reeds verschenen:

Mr. René VICTOR: Het belang van de Nederlandsche wetenschap voor de algemeene rechtstheorie.

Mr. Robert VANDEPUTTE: Het begrip van het politiek misdrijf in het Belgisch recht.

Ter perse:

Mr. René DE JONGH: De Wet betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

M. Herman JACOB: Het verzekeringscontract in het vergelijkend recht.

Mr. Reinhold VAN LENNEP: De verzekering tegen de werkloosheid in België.

M. Victor LEEMANS: Carl Schmitt. Proeve eener sociologie van den Staat.

Mr. Frans WITTEMANS: Wederzijdsche rechten en plichten der echtelieden. Commentaar der wet van 20 Juli 1932.

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK

RECHTBANK TE ARNHEM

10 NOVEMBER 1932.

Voorzitter: Mr. Jhr. van der Does.

BELGISCH-NEDERLANDSCH VERDRAG VAN 28 MAART 1925.

Een Belgische scheidsrechterlijke beslissing kan in Nederland uitvoerbaar verklaard worden, of schoon het Belgische vonnis, dat het compromis inhoudt, niet van het exequatur is voorzien.

Het verzoek tot uitvoerbaarverklaring kan niet op grond van beroep op compensatie bestreden worden. De rechter, bij wien het exequatur wordt gevraagd, mag geen verandering brengen in het bedrag, tot betaling waarvan veroordeeld is.

Wij President der Arrondissements-Rechtbank te Arnheim,

Gezien vorenstaand request, Gehoord partijen, requestant bijgestaan door zijn raadsman Mr. Elias, advocaat te Amsterdam, vertegenwoordigd door den procureur Mr. Donath, optredende voor Mr. de Cocq, gerequesteerde in persoon bijgestaan door Mr. Poort, advocaat en procureur te Nijmegen,

Ten aanzien der daadzaken:

Overwegende dat requestant vorenstaand verzoekschrift, hetwelk alhier als geinsereerd moet worden beschouwd aan Ons heeft ingediend, waarop Wij vorenstaande voorbereidende beschikking hebben genomen, tengevolge waarvan op den bepaalden datum zijnde 19 October 1932 partijen zijn verschenen als bovengezegd, door de advocaten van partijen de zaak is toegelicht en Ons door den procureur van requestant is overgelegd:

1. een afschrift van de uitspraak van den scheidsrechter A. Smet te Antwerpen, op 10 October 1931 genomen, waarvan Ons thans de uitvoerbaarverklaring wordt gevraagd en waarbij de gerequesteerde is veroordeeld tot betaling van 40.410,40 B. frs. met wettelijke renten;

2. voor schadevergoeding 245.000 frs. eveneens met de wettelijke renten vanaf den 10den dag na de betekening van het vonnis; c. de proceskosten van het geding voor de handelsrechtbank te Antwerpen, geëindigd bij vonnis van 13 April 1931, welk vonnis is uitvoerbaar verklaard door den Voorzitter van de Rechtbank in eersten aanleg te Antwerpen; d. de kosten van de scheidsrechterlijke uitspraak 9975 frs.

II. een afschrift van het verstek-vonnis op 13 April 1931 door de Handelsrechtbank te Antwerpen gewezen, waarbij de heer Arthur Smet, bouwmeester te Antwerpen, is benoemd tot scheidsrechter, optredende als bemiddelaar om over den eisch van requestant tot betaling van 90.000 frs. behoudens te verhoogen of te verminderen in den loop des geding, te oordeelen en bepaald, dat dit vonnis zal dienst doen als compromis en voorts nog beslist, dat de bevoegdheid van den scheidsrechter zal duren tot drie maanden na de betekening van dit vonnis zoo aan den scheidsrechter als aan de partijen.

III. Een exploit van den deurwaarder Van Elsacker dd. 16 Mei 1931, waarbij het sub II vermeld vonnis behoorlijk is betekend aan gerequesteerde, waarvan blijkens diens handtekening deze laatste een afschrift heeft ontvangen;

IV. een exploit van den deurwaarder de Buck te Antwerpen dd. 17 Juli 1931, waarbij datzelfde vonnis is betekend aan den benoemden scheidsrechter Smet.

V. een exploit van deurwaarder Schuermans dd. 24 December 1931, waarbij het sub 1 bedoelde vonnis is betekend aan gerequesteerde met bijgevoegd schrijven van den Commissaris van Politie te Nijmegen, waaruit blijkt, dat een afschrift is uitgereikt aan gerequesteerde, doch deze weigerde voor ontvangst te tekenen,

VI. een exploit van deurwaarder A. de Buck waarbij gerequesteerde is gedagvaard op 10 Juli voor den scheidsrechter te verschijnen, Overwegende dat gerequesteerde bij zijn verhoor tegen inwilliging van het verzoek als bezwaren aanvoerde, bij monde van zijn advocaat:

A. Het vonnis is geen scheidsrechterlijke uitspraak, want de scheidsman was bij het uitspreken op 10 October 1931 geen arbiter meer; Neemt men het tegendeel aan dan moet toch het verzoek geweigerd worden, omdat A. Smet op 19 Juni 1931 nog geen arbiter was en dus gerequesteerde op 19 Juni niet wettig opgeroepen was.

B. het vonnis van de Rechtbank van Antwerpen dd. 13 April 1931, waarbij A. Smet is benoemd, is niet voorzien van een exequatur van den Nederlandschen rechter.

C. Uit het vonnis zou blijken, dat de scheids-

rechter niet alleen de onderhoudswerkzaamheden heeft getaxeerd, doch ook schadevergoeding gegeven voor schade ontstaan door 't niet tijdig uitvoeren van het onderhoud.

D. Geheele tenuitvoerlegging wordt gevraagd, niettegenstaande beroep, zonder zekerheidstelling, van Tienen beroept zich op een tegenvordering en 't bestaan van een waarborgsom van 112.500 frs. door hem bij de Antwerpsche Bank gestort.

Op welke gronden hij verzoekt het request af te wijzen.

Ten aanzien van het recht:

Ad. A. Overwegende dat het bovenbedoelde vonnis van de Handelsrechtbank te Antwerpen dd. 13 April 1931, onder meer beslist, dat de bevoegdheid van gezegden scheidsrechter zal duren tot drie maanden na de betekening van dit vonnis, zoo aan den scheidsrechter als aan partijen,

Overwegende dat uit het boven sub IV aangegeven exploit blijkt dat het vonnis op 17 Juli 1931 aan den scheidsrechter is betekend, zoodat A. Smet bevoegd was op 10 October 1931 zijn uitspraak te geven,

dat gerequesteerde nu wel aanvoert, dat hij reeds bij schrijven van den benoemden scheidsrechter dd. 19 Juni 1931 is opgeroepen om voor hem te verschijnen op 10 Juli, A. Smet alzo reeds op 19 Juni in functie was en dus reeds op 19 September defungeerde, doch Wij van oordeel zijn, dat waar het vonnis uitdrukkelijk het eindtijdstip van de bevoegdheid van den scheidsrechter noemt, daarvan niet kan worden afgeweken en die bevoegdheid eerst op 17 October, n.l. drie maanden na 17 Juli eindigde.

Overwegende dat gerequesteerde nu wel aanvoert, dat als de bevoegdheid van den scheidsrechter eerst aanvang op 17 Juli, de oproeping van gerequesteerde dd. 19 Juni door den scheidsrechter niet wettig is daar A. Smet toen nog geen scheidsrechter was, doch naar Ons inzien hij daarbij over het hoofd ziet, dat het bedoelde vonnis alleen de eindermijn vaststelt van de scheidsrechterlijke bevoegdheid en blijkens de bewoordingen uitgaat van de stelling, dat de scheidsrechter zijn ambt zal kunnen waarnemen op vertoon van een eenvoudige expeditie van het vonnis;

dat aan van Tienen dit vonnis op 16 Mei is betekend en blijkens het overgelegd afschrift van het exploit van Tienen zelfs voor ontvangst heeft geteekend en dus toen daarmede op de hoogte van zoodat het in kracht van gewijsde is gegaan.

dat voorts de bedoelde oproeping van 19 Juni door den scheidsrechter tegen 10 Juli, bij bovenaangehaald exploit van 30 Juni behoorlijk aan Tienen is betekend, die ook voor de ontvangst van een gelijkluidend afschrift dier oproeping heeft geteekend.

Overwegende dat derhalve de bedoelde scheidsrechterlijke oproeping en de uitspraak voldoen aan de voorwaarde gesteld in art. 11 sub 4 van het Belgisch executieverdrag.

Ad. B. Overwegende dat ook dit bezwaar niet kan opgaan, omdat het vonnis van de Handelsrechtbank te Antwerpen niet hier te lande tot uitvoering is gekomen en alzo geen exequatur van den Nederlandschen Rechter noodig was.

Ad. C. Overwegende dat blijkens bedoeld vonnis de scheidsrechter had te beslissen over den eisch in de dagvaardiging omschreven tot betaling van 90.000 fr. behoudens te verhoogen of te verminderen c.a.

dat dus, gezien die dagvaardiging, blijkbaar de scheidsrechter had vast te stellen de bedragen die aan requestante ter zake van de wanpraestatie van gerequesteerde toekwamen en niet gebonden was aan het fixum van 90.000 fr. en schadevergoeding kon toekennen, wegens de schade ontstaan door het niet tijdig uitvoeren van zijn verplichtingen door gerequesteerde.

dat derhalve ook dit verweer niet kan opgaan.

Ad. D. dat voorzover gerequesteerde hiermede bedoelt, op te komen tegen volledige uitvoerbaarverklaring op grond van zijn beroep op compensatie met 2 andere vorderingen, dit verweer niet kan opgaan, daar thans alleen aan de orde is, of voldaan is aan de vereisten gesteld in het Belgisch executieverdrag en niet een nieuwe instantie van de reeds besliste zaak en Wij dus niet bevoegd zijn thans verandering te brengen in het bedrag, tot betaling waarvan hij veroordeeld is.

dat ten slotte gerequesteerde nog de gevraagde uitvoerbaarverklaring bij voorraad bestrijdt, omdat het hier een buitenlandschen schuldeischer betreft, doch Wij dit van weinig gewicht achten en meenen dat deze zonder bezwaar kan worden toegestaan, doch Wij het gewenscht achten zulks te doen naar analogie van het bepaalde in art. 315 W. v. B. Rv. tegen zekerheidstelling.

Overwegende dat overigens naar Ons oordeel de beslissing van den scheidsrechter voldoet aan de voorwaarden neergelegd in art. 11 van het verdrag met België op 25 Maart 1925 gesloten, zoodat het verzoek behoort te worden ingewilligd.

Gezien genoemd verdrag zoomede de wet van 18 Mei 1929 Stbl. 251,

Beschikkende,

Erkennen het gezag van de scheidsrechterlijke beslissing op 10 October 1931 door den scheidsrechter A. Smet, te Antwerpen gewezen, bevelen de volledige uitvoering daarvan, zulks bij voorbaat niettegenstaande hooger beroep, doch niet dan na zekerheidsstelling binnen acht dagen na de betekening van dit vonnis aan te bieden en binnen gelijken termijn te betwisten (1).

(1) Bovenstaande beschikking is met overneming der gronden bevestigd door het Hof te Arnhem, den 18 Januari 1932.

DE TAALREGELING IN GERECHTSZAKEN

In « De Morgenpost » van Woensdag, 15 Februari 1933, lezen wij bijgaande mededeeling die ten eerste onze lezers zal interesseren :

DE BEVOEGDE KAMERCOMMISSIE HEEFT DE EERSTE VIER ARTIKELEN VAN HET ONTWERP MARCK ONGEWIJZIGD AANGENOMEN.

De bevoegde Kamercommissie belast met het onderzoek van het vraagstuk tot taalregeling in gerechtszaken hield Dinsdag namiddag een nieuwe vergadering.

Zoals men weet werd op een vorige bijeenkomst beslist dat het ontwerp, door den heer Marck namens de commissie opgesteld, tot basis van de bespreking zou worden genomen. Dinsdag heeft men het onderzoek van de artikelen van het ontwerp aangevat.

De eerste twee artikelen, welke het beginsel, taal van de streek taal van het gerecht huldigen, werden zonder opmerkingen goedgekeurd.

Bij artikel drie kwam het verzet van den heer Macel Henri Jaspas, die vroeger heeft verklaard dat het ontwerp in zijn huidige vorm onaanneembaar was, los en hij diende eerst een amendement in waarbij aan de partijen, vóór elken aanleg, vrijheid wordt verleend in de keuze der taal. Dit amendement werd slechts gesteund door den heer Meysmans, voorzitter. Het werd dan ook met groote meerderheid verworpen.

Dezelfde heer Marcel Jaspas beproefde het alsdan met een tweede amendement, volgens hetwelk aan de rechtbanken de machtiging zou worden verleend in geval zulks door de twee betrokken partijen wordt gevraagd, een geding te verzenden naar een andere rechtbank dan deze van de taalstreek. Dit amendement werd eveneens verworpen. Het was slechts gesteund door de heeren Meysmans d'Huart en Marcel Jaspas zelf.

Tenslotte was er nog een amendement van den heer Romsée strekkende tot wijziging van de bepalingen voor het talengebruik in de Brusselse agglomeratie n.l. de verplichting van de rechtbank voor het geding de taal van het exploit te gebruiken. Bij de stemming werd het verworpen met 5 stemmen tegen 5. Stemden tegen : de heeren d'Huart, Masson, Meysmans, Vandeveld en Marcel Jaspas. De katholieke leden stemden voor ter uitzondering van den heer Marck, die zich als verslaggever wenschte te onthouden.

Artikelen 3 en 4 werden ongewijzigd aangenomen.

Het onderzoek van art. 5 werd aangevat, doch er had geen stemming plaats. De aanst. vergadering, welke Donderdag namiddag zal worden gehouden, zal hare werkzaamheden met het verder onderzoek van dit artikel voortzetten.

Bibliographie

PAUL DE SCHRYVER & J. COLLARD : Droit Colonial. Le contrat d'engagement. (Etablissements Emile Bruylant. — Bruxelles, 1933).

Onze confrater De Schrijver heeft in een der nummers van onzen vorigen jaargang een zeer interessant artikel gewijd aan het dienstkontraat in ons koloniaal recht.

Thans heeft hij in samenwerking met Mter Collard, eveneens der Antwerpsche balie, een uiterst nuttige monographie uitgegeven over hetzelfde onderwerp. Het werkje munt uit door groote klaarheid en is geroepen aan al diegenen die belangen hebben in de kolonie, de grootste diensten te bewijzen.

Het dienstkontraat was voorheen niet wettelijk geregeld in Belgisch Congo en het is slechts door het decreet van 31 October 1931 dat een wettelijke regeling is tot stand gekomen. De schrijvers geven een volledig en uitstekend commentaar op de verschillende artikelen van dit decreet.

De nieuwe wetgeving kent geen onderscheid tusschen intellectuele werkers en handarbeiders en is toepasselijk op al de contracten gesloten na 1 Januari 1932. Op de inlanders van Belgisch Congo of van de naburige koloniën is dit decreet niet toepasselijk. Wanneer de jaarwedde der bedienden meer dan 60.000 fr. bedraagt, komt het gewoon recht weder in toepassing. Achtereenvolgens wordt dan onderzocht de bevoegdheid van de gehuwde

vrouw en van de minderjarigen om een dienstkontraat te sluiten en de bewijsmiddelen die toegepast zijn om het bestaan van het kontraat te staven. In de plaatsstelling van werkgever is in principie verboden. Eene belangrijke bepaling van het decreet bestaat erin dat er een minimum vastgesteld is voor wat de vergoeding betreft van al diegenen die onder zijne toepassing vallen.

Hunne wedden moeten ten minste gelijk zijn aan de 3/4 van het salaris uitbetaald aan de agenten van hetzelfde ras benoemd volgens de regels van het administratiefrecht. Ingeval van ziekte die werk-onbekwaamheid tengevolge heeft moet de werkgever aan den werknemer de 2/3 betalen van het overeengekomen loon. Het decreet voorziet verder privilege voor de vergoedingen. De afstand van loon of het beslag ervan is slechts geoorloofd tot 1/3, uitgenomen voor onderhoudspensioen, waarvoor het bedrag dat voor inbeslagname in aanmerking komt op de 2/5 is vastgesteld. Verder voorziet het decreet de verplichting voor den werkgever te zorgen voor woonst en bemeubeling alsook geneeskundige en heelkundige zorgen. De bepalingen betreffende de reiskosten, de borgstelling en de clause van niet mededinging, worden dan achtereenvolgens onderzocht. Ten slotte wijden de schrijvers uitvoerig uit over de zoo gewichtige bepalingen betreffende de verbreking van het kontraat, met of zonder geldige reden en de gevolgen welke hierdoor voor beide partijen voortvloeien. Ingeval van ziekte of ongeval is de werkgever gerechtigd het kontraat te verbreken wanneer de arbeider gedurende twee maanden volledig werkonbekwaam blijft.

In een bijgevoegd hoofdstuk handelen de schrijvers over het probleem der werkongevallen in de kolonie dat nog niet het voorwerp uitgemaakt heeft eener wettelijke regeling en waarop het gewoon recht nog toepasselijk blijft. Zij wijzen er op hoe nochtans zekere Belgische rechtscolleges gemeend hebben dat in afwezigheid eener speciale wetgeving op dit stuk, de wet op de arbeidsongevallen van 1903, in Congo diende toegepast te worden. Het criterium dat door de schrijvers wordt vooruitgezet is dat de wet van 1903 hare toepassing zou vinden wanneer het dienstkontraat in België gesloten werd terwijl de arbeiders die aangeworven werden door eene maatschappij welke in België geen zetel heeft, onder toepassing zou vallen van het gewoon recht.

Deze zoo interessante stof is op glasheldere wijze uiteengezet en de praktische bruikbaarheid van het boek wordt ten eerste verhoogd door de opname van eene reeks formulieren van dienstkontraaten in verschillende talen.

Het boekje vormt eene bijdrage van allereerste gehalte tot de studie van ons koloniaal recht.

R. V.

Mr. J. M. van STIPRIAAN LUISCIUS. — De Advocaat. — Boekb. V.H. Beinfante N.V. 's Gravenhage. — 1933. (Erfde uitgave).

Het zeer gekende boekje van Mr. J. M. van Stipriaan Luiscius beleefte thans zijn elfde verbeterde druk ! Dit reussachtig succes is een doordringend bewijs van de gelijkheid van den inhoud.

Het boekje is ongelukkiglijk in België zeer weinig gekend terwijl er in Nederland geen enkel advocaat is die niet zijne loopbaan begint met vooraanstaandelijk zich grondig de inhoud van het werkje van deze schrijver in het hoofd te prenten. Hoe wenschelijk ware het niet dat ook in ons land deze brochure bij de jonge juristen in ruimen kring zou gelezen en verspreid worden.

We hebben ten onzent talrijke en soms zeer uitgebreide werken over de deontologie van den advocaat, maar geen enkel geeft in zulk uiterst beknopt bestek het essentiële weer van de plichten der advocaten en dit op eene zoo eenvoudige, zoo bevattelijke en zoo aangename wijze.

De eischen die de schrijver stelt zijn over de gansche lijn dezelfde als diegene die voor de Fransche en Belgische rechtsgeleerden gelden. Een paar punten zou ik nochtans bijzonder willen aanstippen, zoo bv. waar schrijver betoogt dat het niet behoort is dat een advocaat zou pleiten voor een ander rechtscollege dan datgene waarbij hij ingeschreven is : dit « buiten al pleiten » zoals schrijver het noemt, geschiedt meestal niet in het belang van den client, maar in het belang van den advocaat, en, zegt hij, « het mooie gaat van ons vak af wanneer geldzucht de drijfveer wordt ».

Om het pleiten voor eene andere Rechtbank te bekeuren stelt schrijver zich op het standpunt van het praktisch advocatenbelang : men moet zorgen dat de advocaten kunnen leven en dat kunnen zij niet wanneer leden van een andere balie hun werk komen doen.

Schrijver vindt het ook uit den boeze dat een advocaat kamerlid zou zijn. Hij steunt zich hierop op het feit dat dit mandaat dusdanig tijdrovend is dat een advocaat het onmogelijk kan vervullen en tevens behoort zijn praktijk uitoeven. Wat zouden velen van onze confraters wel denken van de hiernavolgende mening die door Mr. van Stipriaan Luiscius wordt aangehaald : « Het peil der 2de Kamer is volgens sommigen zoo zeer gedaald, dat het voor een advocaat gevaarlijk is in die atmosfeer te verkeren ». Dit zou een uitstekend onderwerp kunnen zijn voor een debatavond op onze Vlaamsche Conferenties.

Wanneer het opgevat wordt in den zin van zijne uiteenzetting bestaat er geen twijfel dat zoals schrijver bij den aanvang van zijn boekje zegt : « er geen schooner vak in de wereld is dan de advocatuur ».

Moge de elfde uitgave van dit merkwaardig boekje in groote mate door de Vlaamsche advocaten gelezen worden.

R. V.

PROSPER THUYSSAERT : Le droit d'hypothèque. Etude critique et pratique de droit fiscal. (Etabl. Emile Bruylant. Bruxelles. 1932).

Er is geen iveriger medewerker aan ons Rechtskundig Weekblad dan Notaris Prosper Thuyssaert, wiens fiscale kroniek zoozeer de belangstelling wekt van het Vlaamsche rechtsgeleerd publiek en er zullen wel weinige juristen met dezen geleerden schrijver kunnen wedijveren in de grondige kennis van het fiscaal recht.

Van deze diepgaande kennis getuigt wederom de bondige studie over het hypotheekrecht in verband met de fiscale praktijk, die onlangs werd uitgegeven door Mr. Thuyssaert als overdruk uit « Les annales du notariat et de l'enregistrement ». Schrijver onderwerpt art. 27 der wet van 30 Augustus 1913 en vooral de toepassing van dit artikel aan een grondige kritiek. Naar zijn oordeel matigt het Beheer van Financiën zich op dit gebied rechten aan die volstrekt niet overeen te brengen zijn met de wettelijke tekst en met de bedoeling van den wetgever. De mening van het Beheer van Financiën aangaande de toepassing van bedoeld artikel is uiteengezet in een rondschrijven van 20 September 1913 waarin voorzien wordt dat het

beheer gerechtigd is het inschrijvingsrecht te eischen op elke hypotheek waarborg, afgezien van de vraag of deze zekerheden één enkel of wel verschillende schuldverplichtingen waarborgen. Deze mening van de administratie is niet overeen te brengen met art. 27 der wet van 30 Augustus 1913. Volgens schrijver mag geen onderscheid gemaakt worden tusschen verschillende hypotheekrechten die een en dezelfde schuldverplichting waarborgen. Als basis voor het vaststellen der verschuldigde rechten mag enkel het zakeijk hypotheekrecht genomen worden en niet de banden van persoonlijk verbintenis die tusschen partijen bestaan. De mening van het beheer is uiterst schadelijk in zeer interessante gevallen en verzaart op onrechtmatige wijze en zonder eenige reden de belasting in gevallen waar bv. beide echtgenooten of de echtgenooten met hunne kinderen verplicht zijn onroerende goederen hypotheekair te verpanden.

Het ware ten eerste wenschelijk, zooals schrijver doet uitschijnen, dat dit zeer belangrijk vraagstuk, dat niet enkel theoretisch maar wel vooral praktisch belang heeft, door de rechtbanken definitief zou worden opgelost.

Het betoog van Mr. Thuyssaert is uiterst belangrijk eerst en vooral om zijn wetenschappelijke waarde, doch het is ook eene uitstekende poging om de individuele rechten te verdedigen tegen de staatswillekeur.

De schrijver dient om deze poging van harte gelukgewenscht !

R. V.

Uit de Pers

Verhooging van de bevoegdheid der vrederechters

Niettegenstaande vóór enkele jaren de bevoegdheidsgrens van de Vrederechters in ons land verhoogd werd en gebracht op 2.500 fr. is men algemeen van mening in de juristenwereld dat deze grens nog veel te laag is en dat het belang eener goede rechtsbedeling eischt dat zoo spoedig mogelijk deze bevoegdheidsgrens in belangrijke mate zou worden verhoogd.

In deze uitbreiding der bevoegdheid van de Vrederechters wordt dan ook met reden het meest praktische middel gezien tot vereenvoudiging van de procedure in burgerlijke zaken van beperkt belang.

Ook in Nederland staat deze vraag betreffende de verhooging der competentiegrens van de kantonrechters aan de orde van den dag. Wij deelen hieronder het interessante artikel mede dat aan dit vraagstuk gewijd werd door C. H. J. Hartzfeld in het Nr 12.536 van het Weekblad van het Recht.

VERHOOGING DER COMPETENTIEGREN VAN DEN KANTONRECHTER TOT fl. 400.— OF MEER

De algemeene competentiegrens van den kantonrechter is nu welhaast een eeuw geleden, immers in het jaar 1838, bepaald op f 200. Dat die grens voor de huidige omstandigheden niet meer past en dus verhooging behoeft, mag vrij algemeen erkend heeten. Aan het tot stand komen van zulk een verhooging staat vooral de twijfel in den weg, of een ruimer bevoegdheid in veilige handen zou zijn bij den kantonrechter, hoewel die niet alleen als « unus iudex » recht spreekt, maar bovendien als regel de voorlichting van rechtsgeleerde raadslieden mist.

Dit vóór en tegen moge hier nader worden beschouwd.

De arbeidsverdeling tusschen de Arrondissements-Rechtsbank en het Kantongerecht berust geheel op het beginsel, dat bij de rechtbank verschijning van partijen « bij procureurs » is voorgeschreven, terwijl partijen voor den kantonrechter in persoon mogen komen of zich kunnen doen vertegenwoordigen, zooals zij dat wenschen. Het zou overbodig kunnen schijnen, dit op den voorgrond te stellen, ware het niet, dat Prof. Scholten in zijn bekende suggestie tot afschaffing van alle kantongerechten en overbrenging hunner zaken naar de rechtbank geen blijk heeft gegeven, op dit fundamenteel verschil te hebben geleid.

De grond voor die arbeidsverdeling is, dat er eene redelijke verhouding dient te bestaan tusschen het omstreken object en de kosten. De honoraria van advocaten en procureurs drukken te zwaar op kleinere zaken. Alleen daaruit kan het worden verklaard, dat onze wetgever de verplichte hulp van de balie ten aanzien van het kantongerecht heeft uitgeschakeld.

Vorderingen b. v. van ongeveer f 200 — f 600 waren dus bijkbaar in het jaar 1838 van zoodanige beteekenis, en de aan inning daarvan verbonden kosten waren toen zeker betrekkelijk zoo laag, dat de berechtiging daarvan veilig aan de rechtbank kon worden opgedragen, waar partijen « bij procureurs » moesten verschijnen, zonder dat daardoor het straks bedoelde evenwicht, tusschen het object en de kosten destijds werd verstoord.

Dit evenwicht is echter thans grondig, ja radicaal verbroken, doordien de koopkracht van den gulden in de laatste eeuw belangrijk is gedaald. Deze daling heeft een tweeledige uitwerking gehad. Hetgeen destijds een vordering van f 200 — f 600 was is sedert in betekenis tot de helft, een derde, of nog minder gereduceerd. En daar tegenover zijn de kosten van inning der vordering in dezelfde verhouding gestegen.

De juistheid van het hier gezegde behoeft geen diepgaand economisch onderzoek. Bij wijze van typeerend staaltje moge het volgende worden vermeld.

De bewaarder bij een beslag heeft volgens het huidige tarief, met kost en inwoning, aanspraak op f 5 of, als hij bij den beslagene inwoont, op f 2 per dag. En niet alleen waren die bedragen in het tarief van het jaar 1843 respectievelijk op f 1 en op f 0.40, dus op één vijfde van thans, bepaald. Maar bovendien had de Centrale Commissie uit de Kamer deze bedragen nog te hoog geoordeeld, en er op aangedrongen, dat de bewaarder, na tien dagen « als zoodanig te hebben gelungeerd, niet meer dan f 0.50 per dag (met kost en inwoning!) zou ontvangen. (Verg. J. van den Honert, Het tarief van Justiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, 1843, 1e stuk, p. 243).

En bedoelde verbreking van het benodigde evenwicht heeft ten gevolge gehad, dat iemand, die een vordering van f 200 tot f 600 heeft, nu de kans loopt, bij verlies van zijn proces veel meer, althans ongeveer evenveel aan kosten te moeten betalen als zijn gansche belang bedraagt. En hiervan is weder het gevolg, dat menigene —

met reden — die kans niet wil loopen en dus feitelijk rechteloos is.

In zoover mag dus een verhooging der competentiegrens van den kantonrechter als een onafwijsbare eisch des tijds worden beschouwd. Moelijker is het, de meest gewenschte mate der verhooging te bepalen. Een voorloopige verlegging der grens, van f 200 naar een bedrag niet hooger dan f 400 zou het voordeel hebben, dat een abrupte overgang daardoor zou worden vermeden. Een betrekkelijke geleidelijkheid is in dat opzicht ook betracht in Duitschland. De talrijke veranderingen in de bevoegdheid van den Amsrichter daar te lande geven een getrouw beeld van de lotswisselingen, die de Duitse munteenheid, de Mark, achtereenvolgens heeft moeten ondergaan. Want nadat zijn competentiegrens reeds in het jaar 1909 van 300 tot 500 mark was verhoogd, bereikte zij van af het jaar 1920, de ongekende hoogten van 1200, 3000, 10.000, 300.000 daarna 3 miljoen en ten slotte 500 miljoen mark, om vervolgens, na het herstel van normale toestanden, in het jaar 1923 op 500 mark te worden bepaald en ten slotte in het jaar 1931 opnieuw, nu tot 1000 mark te worden verhoogd. De Duitse kantonrechter oordeelt dus thans over vorderingen tot een waarde van circa zes honderd gulden.

Vervolgens de keerzijde der medaille, de vraag, of de kantonrechter voldoende vertrouwen verdient. Om die vraag te beantwoorden, moet het gebied der cijfers worden verlaten en dat van het onweegbare en onmeetbare worden betreden. Voor schrijver dezes, die op grond van belang kan worden geraakt, is dat dubbel epineus. De beantwoording wordt echter vergemakkelijkt, doordien die vraag reeds in het jaar 1926 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, toen de opheffing van 33 kantongerechten aan de orde was, ampel is belicht.

Bij de gelegenheid is gebleken, dat ons hoogste rechtscollege uitbreiding van de bevoegdheid des kantonrechters had ontraden. De toenmalige procureur-generaal bij dat college had in anderen zin geadviseerd. Het oordeel van den hoogen Raad bleek in hoofdzaak te steunen op deszelfs min gunstige ervaringen, ten opzichte van kantonnale vonnissen in strafzaken opgedaan. Dit mag voor de kantonrechters een lichtpunt heeten. Want er zijn genoeg goede juristen, die voor de civiele rechtspraak de meeste belangstelling gevoelen en dus op dit deel hunner taak hun beste krachten concentreren. Daarom kan een rechter, die in strafzaken niet op zijn plaats blijkt, ten civiele toch uitmuntend voldoen. En hierop komt het bij een vergrooting van des kantonrechters bevoegdheid in burgerlijke zaken uitsluitend aan.

In de Tweede Kamer werden verder voorbeelden, deels van anecdotischen aard, geciteerd van gevallen, waarin de kantonrechter naar het oordeel van den spreker had gefaald. De bewijskracht van dergelijke op zichzelf staande gevallen is uiteraard niet groot.

De kern der bezwaren schijnt wel deze, dat de kantonrechters zich over het algemeen niet genoegzaam goede juristen betoonen. Ter ontzenuwing hiervan werd van meer dan een zijde opgemerkt, dat de wetgever zich den kantonrechter vooral als « bon juge » heeft voorgesteld. Die opmerking schijnt in tweeërlei zin juist, uit de thans volgende opname uit de miniaturwereld, waarin de kantonrechter zich beweegt, moge dit blijken.

Partijen, die zonder rechtsgeleerden bijstand verschijnen, verzuimen noodwendig allerlei vormen. In het bijzonder ontbreekt het begrip van reconventie in hun ideeën-associatie volkomen. Als zij weigeren te betalen, omdat de andere partij hare verplichtingen niet nakwam, omdat de verkochte zaak verborgen gebreken had, of omdat zij zich misleid achten, stellen zij hunnerzijds geen vordering tot ontbinding of vernietiging in. Om dat te kunnen doen, zouden zij bovendien eerst minstens een bedrag van f 7.50 ter griffie moeten storten. Allicht hebben zij dat niet op de zitting medegebracht en mogelijk hebben zij het ook thuis niet disponibel. Of zij verkeren in zulk een verontwaardigde stemming, dat de kantonrechter niet kan beginnen aan een poging, hen over te halen, in zulk een volgens hen onrechtvaardige onderneming nog zooveel nieuw geld te steken. In het beginstadium der zaak kan de kantonrechter trouwens nog niet voldoende beoordeelen, of er genoegzame termen bestaan, hierop aan te dringen. Na het antwoord kan echter geen reconventionele eisch meer worden ingesteld. Vraag : wat moet de kantonrechter doen, als hij bij het overwegen van zijn vonnis bemerkt, dat het verweer, hoe-wel feitelijk gegrond, strikt genomen moet worden gepasseerd, omdat het enkel in conventie werd voorgedragen ?

Hier schijnt slechts één antwoord mogelijk. Het is welbeschouwd een ernstige leemte in de wet, dat de wetgever, die aan partijen vergund, zonder procureur te verschijnen, hen niet uitdrukkelijk van allerlei formeele verplichtingen en in het bijzonder van die om reconventioneel te procederen, heeft ontheven. Maar zoolang die leemte bestaat en de wetgever bijkbaar toch heeft verwacht, dat partijen ook zonder bijstand hun recht zouden vinden, blijft er slechts ééne mogelijkheid over, namelijk, dat de kantonrechter in dit opzicht niet te streng zij. Dat kan licht den schijn wekken, alsof het recht hem niet voldoende ter harte ging. Maar een kantonrechter, die streng aan de vormen vasthield, zou zijn positie miskennen. Als de kantonrechter zich dus toegevend betoont, verdient hij in tweeërlei zin den naam van « bon juge ». Want dan blijkt hij niet alleen een goede, maar ook een goede rechter.

Hier bestaat echter, als gezegd, een ernstige leemte in de wet. Want niet steeds wordt zulk een vrijheid, die de kantonrechter zich moest veroorloven, door de hogere instantie gebillijkt. En al geschiedt dit wel, dan kan men zich het succes van een cassatiemiddel, gegrond op de stelling, dat de lagere rechter ten onrechte een overeenkomst als nietig in plaats van als vernietigbaar beschouwd, licht voorstellen.

Verhoging der competentiegrens van den kantonrechter wordt door zeer velen beschouwd als het allereerst noodige. Wie het oor in kringen der praktijk te luisteren legt, kan dat duidelijk hooren.

Zulk een verhoging hangt overigens met verschillende andere punten samen, zooals met de regeling van het hooger beroep, met de organisatie der rechterlijke macht, met de belangen der balie en met een afdoende regeling van de positie der ongegraderde practizijns. Zij vereischt dus nader onderzoek. Zij is dat waard.